

Zuidoost zoekgebied voor windturbines: wat betekent dit voor 'mens, natuur en landschap'?

Tekst Winde Evenhuis

Het Amsterdamse stadsbestuur heeft tot doelstelling duurzame energie op te wekken door middel van windturbines. Het streven is in 2030 ongeveer 145.000 huishoudens hiervan te voorzien. Daarvoor is nodig dat naast de 28 windturbines die Amsterdam al heeft er nog vier tot acht bij te plaatsen. Behalve de Haven is alleen Zuidoost als zoekgebied overgebleven.

Amsterdam wees in 2021 zoekgebieden aan voor de plaatsing van deze extra windturbines. Een aantal van deze gebieden is inmiddels afgevallen. Door nader onderzoek dat bepaalde dat ze niet geschikt zouden zijn, maar zeker ook als gevolg van hevige protesten van bewoners, zoals op IJburg. Er zijn nu vijf zoekgebieden overgebleven: de Haven, Diemerscheg, knooppunt Holendrecht (hier staat al een windturbine), Weesperkarspel (bij de waterzuivering) en aan de zuidoostoever - het strandje bij Ballorig - van de Gaasperplas (zie kaartje zoekgebieden).

Het Parool van 21 mei meldt dat wethouder Groot Wassink in een brief aan de gemeenteraad aangeeft "sterke voorkeur" te hebben voor de haven waar al het merendeel van de 28 windmolens staan. Volgens Het Parool volstaat het havengebied niet om per 2030 de doelstelling van 127 megawatt aan windmolens te halen, waar bovendien beperkingen gelden wegens vliegtuigen richting Schiphol en helikopters op weg naar een helihaven. "Daarom kijkt het stadsbestuur ook nadrukkelijk naar Zuidoost." Gepland staan windturbines van 210-220 meter hoog.

Bij het aanwijzen van de vijf locaties heeft de gemeente volgens het informatiefilmje op de website de gevolgen laten onderzoeken voor 'mens, natuur en landschap'. Het platform *Windalarm* stelt dat de gemeente niet eerst een duidelijk afwegingskader zou hebben opgesteld om aan de hand daarvan per plek te bepalen wanneer windmolens onaanvaardbare gezondheidsrisico's op-

leveren. Zo zijn er zorgen over de afstandsnorm tussen turbines en woningen; die moet minimaal 600 meter zijn terwijl de turbines in de plannen voor Zuidoost binnen 500 meter van woningen en binnen 200 meter van het recreatiestrand Gaasperplas lijken te komen. "Als ze er eenmaal staan, zo zien we elders in het land, wordt daar nooit op gehandhaafd als er niet van tevoren heel duidelijke normen worden vastgesteld."

ZOwindvrij, een platform van 21 natuur- en bewonersorganisaties in Zuidoost, waaronder De Ruige Hof en Kantershof, stelt: "wij zijn voor groene energie, maar willen weten wat de risico's zijn als het gaat om geluid, gezondheid, slagschaduw, veiligheid en het aanzicht".

Kantershof heeft zich verenigd in *Bewoners Belangenvereniging Kantershof* (BBK). BBK voert actie tegen "vier van de hoogste windturbines in de Diemerscheg direct over de brug van de A9. Dit is minder dan 500 meter van de eerste huizen van Kantershof".

Vragen aan portefeuillehouder DB Zuidoost

Het artikel in het Parool van 21 mei was aanleiding voor de redactie om een aantal vragen voor te leggen aan Simon Blom, Groen Links-portefeuillehouder voor onder meer duurzaamheid en ruimtelijke ordening. De vragen en antwoorden zijn integraal te lezen na dit artikel.

Preadvies van DB Zuidoost aan college

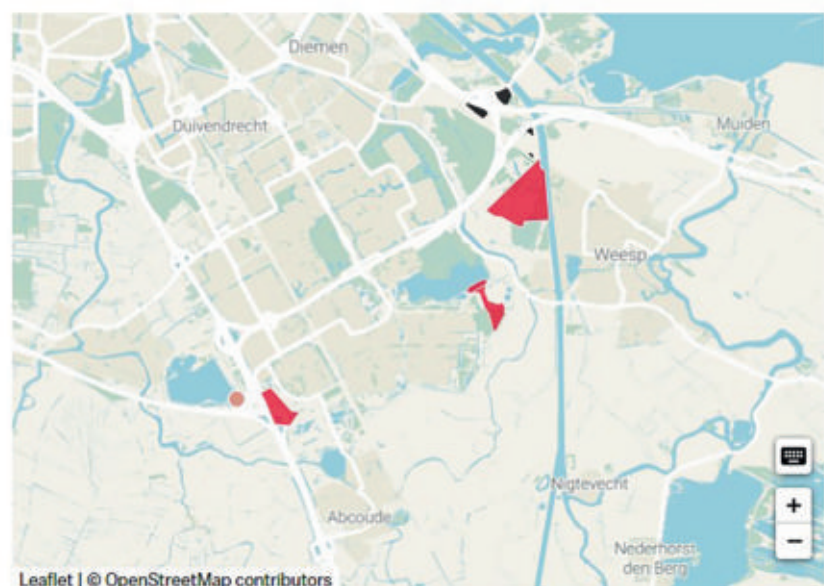
Behalve de antwoorden ontving de redactie van het stadsdeel ook het *Preadvies ontwerp PWA*, de reactie van het dagelijks bestuur Zuidoost op de vraag van het college om te adviseren op het *ontwerp-Programma Windenergie Amsterdam 2030*.

Interessant is dat een groot aantal van onze vragen aan de portefeuillehouder ook in dit preadvies aan het college aan de orde komen maar uitgebreider worden beargumenteerd. Het preadvies opent met een onderschrijving van de doelstellingen van het college en vervolgt met:

Windenergie

Aangewezen gebieden door de gemeente waar windturbines kunnen komen.

■ Gebied Amsterdam ■ Gebied Diemen ● Amstelvogel (bestaande turbine)

Leaflet | © OpenStreetMap contributors

Gemaakt met ANP/LocalFocus

© Het Parool

“Het dagelijks bestuur vindt het fijn om te lezen dat de selectie van de gebieden zorgvuldig is afgewogen op basis van aantal milieuaspecten, waaronder geluid, veiligheid, natuur en landschap. Tegelijkertijd vindt het dagelijks bestuur dat de manier hoe er is afgewogen, welk aspect meer impact heeft op het ander en waardoor er keuzes zijn gemaakt niet helder. Het dagelijks bestuur vraagt het college inzicht te verschaffen in deze afwegingen (gemaakt aan de hand van verschillende criteria) en de wegging van de criteria die leiden tot het besluit een gebied aan te merken als aangewezen gebied. Zo is er veel discussie over de afstand tussen een windtribune (sic) en gevoelige objecten. Het dagelijks bestuur vindt dat de voorkeur uitgaat naar het plaatsen van de windmolens in het havengebied.”

Waar andere zoeklocaties in de gemeente onder meer afvielen vanwege de sociale kwetsbaarheid van een wijk, merkt het stadsdeel op: “Voor de bewoners is het niet duidelijk genoeg hoe een aantal voorkeurszoekgebieden in Zuidoost landen terwijl de scores op de sociale aspecten sterk onder gemiddeld zijn. Andere zoekgebieden binnen de gemeente zijn juist onvoldoende beschouwd omwille van (sociaal) kwetsbare buurten. De conclusie die daaruit voortkomt is dat sociale aspecten minder sterk wegen dan de onderzochte milieueffecten voor Zuidoost.”

Het DB gaat voorts in op de vier zoeklocaties, zoals de Gaasperplas waarvoor plannen klaarliggen om het park een upgrade te geven en een belangrijke recreatieplek is voor de bewoners van Zuidoost: “In het gebied veel wordt (sic) geïnvesteerd in de recreatie en ecologische waarde van het gebied. Het gebied wordt verder doorontwikkeld tot een goed bereikbaar, hoogwaardig en groen recreatiegebied voor Amsterdammers. Gaasperplas heeft een toekomstplan waarbij recreatie en ecologie voorop staan. Gaasperplas is een recreatiegebied dat intensief gebruikt wordt door bewoners maar ook door de rest van de Amsterdammers en de omgeving. Het plaatsen van een windturbine doet afbreuk aan de recreatiewaarde van het gebied.”

“In Zuidoost wonen kwetsbare groepen die vaak vlak bij elkaar wonen in kwetsbare wijken. Het voorkeursgebied Gaasperplas grenst aan zo’n kwetsbare wijk. Deze kwetsbare groepen hebben vaak niet veel te besteden. (...) Het is voor deze groep extra belangrijk om fijn te kunnen recreëren en zich te kunnen onttrekken aan de dagelijkse hectiek van een kwetsbaar bestaan. Het plaatsen van een windturbine zal afbreuk doen aan de kwaliteit van recreatie en een nadelige invloed op de ontspanningsmogelijkheid van de bewoners kunnen hebben.”

Dit Preadvies PWA van het DB Zuidoost is op een aantal punten duidelijker dan de antwoorden die we op onze vragen kregen en daarom interessant om te lezen. U vindt het op onze website geerdinkhof.nl

Inspraak

Het *ontwerp-Programma Windenergie Amsterdam 2030* en een bijbehorend milieueffectrapport liggen tot en met 17 juli ter inzage en tot en met deze datum kan hierop met een zienswijze (online en per post) worden gereageerd. De informatie is vinden op: <https://is.gd/Hk1i2x>
In december neemt de gemeenteraad een besluit.

Verder lezen

- Voor nieuwe windmolens *ziet Amsterdam* in op de haven en Zuidoost, Parool 21 mei: <https://is.gd/5iULJg>
- Zuidoost teleurgesteld nu meeste andere locaties voor windmolens zijn afgevallen: ‘Het geluid is straks niet te harden’, Parool, 29 mei: <https://is.gd/W3KVBa>
- Informatie en acties van het platform Zowindvrij zijn te volgen op: www.zowindvrij.nl
- Bewoners Belangen Kantershof: <https://is.gd/5neiuM>
- Windalarm: <https://windalarm.amsterdam>

Reactie dagelijks bestuur Zuidoost

Onderstaande antwoorden van het dagelijks bestuur Zuidoost ontving de redactie op vragen die Winde Evenhuis 28 mei stelde naar aanleiding van de eerste berichtgeving in het Parool over Zuidoost als overgebleven zoeklocatie voor het plaatsen van windturbines. De antwoorden zijn ongewijzigd overgenomen.

Vraag 1: is hier sprake van wie het hardst heeft geprotesteerd heeft zijn zin gekregen?

Het college heeft vier voorkeurszoekgebieden - onder voorwaarde dat deze voldoende geschikt bevonden worden - voor het realiseren van één of meer windturbines in Zuidoost. Deze voorkeurszoekgebieden zijn: Zuidoostelijke oever van de Gaasperplas, Weesperkarspel, Diemerscheg en knooppunt Hollandrecht. Deze vier gebieden naast het havengebied zijn zorgvuldig afgewogen op basis van aantal milieuaspecten, waaronder geluid, veiligheid, natuur en landschap.

Vraag 2: welke rol heeft het stadsdeelbestuur gespeeld/kunnen spelen bij de bepaling door het college om windturbines in Zuidoost te plaatsen?

Er is nog geen besluit genomen door het college om windturbines te plaatsen in Zuidoost. Als onderdeel van het Regionaal Energie Strategie (RES) heeft Amsterdam een ambitie uitgesproken en heeft de gemeente windzoekgebieden aangewezen. Om daarbinnen verder onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor windmolens. Daarmee kan 80 procent van de Amsterdamse huishoudens voorzien worden van duurzame energie. Na nader onderzoek, inspraak en participatie met bewoners zijn deze zoekgebieden verkleind. In mei 2021 stelde de gemeenteraad van Amsterdam de Regionale Energiestrategie 1.0 Noord-Holland Zuid vast. Hiermee werden de mogelijk Amsterdamse zoekgebieden voor windenergie officieel vastgelegd als zoekgebieden. Ook kregen de zoekgebieden een prioritering van voorkeurs-, reserve- en extra reservegebieden. Na vaststelling van de

RES 1.0 is er samen met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden een overzicht gemaakt van alles wat meegewogen moet worden om in een zoekgebied te kunnen beslissen over een goede plek voor de windmolens. Deze periode heet de reflectiefase, en het overzicht wordt 'Signalen uit de stad' genoemd. Signalen uit de stad is in januari 2022 aangeboden aan de raad. Het college heeft in januari 2022, op advies van klankbordgroepen die tijdens de reflectiefase in het leven zijn geroepen, besloten om een Plan Milieu Effect Rapportage (plan-MER) uit te voeren voor alle nieuwe zoekgebieden voor windenergie in Amsterdam. Een plan-MER is een onderzoek naar de gevolgen van een plan op bepaalde gebieden. Voordat een plan-MER onderzoek kan beginnen, is er opgeschreven wat er precies onderzocht gaat worden. Dit document heet een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Iedereen die dat wil, kan de Notitie lezen en hierop reageren. Alle reacties zijn verzameld en verwerkt in een nota van beantwoording. Op www.amsterdam.nl/windenergie zijn alle documenten in te zien. Het ontwerp-Programma Windenergie Amsterdam 2030 (PWA) is in mei 2024 gepubliceerd. Iedereen kan dit lezen en hierop reageren door het insturen van een zienswijze. Tegelijkertijd wordt ook het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuidoost gevraagd hierop te reageren. Op basis van uitvoerige consultatie met bewoners adviseert het dagelijks bestuur het college over de aangewezen zoekgebieden. Het advies van het dagelijks bestuur wordt meegewogen in de uiteindelijke besluitvorming van het college. Het advies van het dagelijks bestuur kunt hier vinden (en in de bijlage): Vergadering Stadsdeelcommissie 25-06-2024 Stadsdeel Zuidoost (notubiz.nl)

Vraag 3A: is het stadsdeelbestuur het eens met de conclusie van het college dat de argumenten om de locatie IJmeer en Noord te laten afvallen niet van toepassing zijn op de aangewezen locaties in Zuidoost? Zie Parool-artikel, IJmeer valt af: "kwetsbare natuur". Noord valt af: "vanwege de weidevogels en het open landschap". En "Hier liet de gemeente bovendien meewegen dat de omliggende wijken sociaal kwetsbaar zijn en vanwege de snelweg al een hoge milieube-

lastig hebben". Welke afwegingen maakt u hierbij?

In de onderzoeken naar geschikte gebieden zijn verschillende aspecten onderzocht. Geen één gebied is aangewezen of afgevalen om een enkel reden. Dit is altijd een combinatie geweest van aspecten. De afweging naar geschikte locaties is dus op grond van een breed scala aan milieueffecten genomen.

Vraag 3B: in Zuidoost is sprake van milieubelasting door snelwegen én vliegverkeer: is de overlast van vliegverkeer meegenomen in de onderbouwing voor de aanwijslocaties in Zuidoost?

Ja, luchtvaartgeluid is ook meegenomen in het plan-MER. Het gaat dan om het huidige achtergrondgeluidsniveau. In de technische bijlage wordt dit in paragraaf 3.3.2.2 toegelicht.

Vraag 4: de kritiek van Windalarm is dat het college "niet eerst een duidelijk afwegingskader heeft opgesteld om aan de hand daarvan per plek te bepalen wanneer windmolens onaanvaardbare gezondheidsrisico's opleveren". Bewoners geven aan dat "de bewoners van Zuidoost binnen Amsterdam gemiddeld het laagste inkomen hebben en het vaakst een slechte gezondheid". Wat is uw standpunt hierover?

De voorkeursgebieden zijn op basis van een grondig en uitgebreid onderzoek aangewezen. De informatie uit het plan-MER is input voor de afweging die het college heeft gemaakt tussen de verschillende zoekgebieden. Bij die afweging heeft het college invulling gegeven aan het coalitieakkoord ("het potentieel aan windenergie in Amsterdam benutten zonder dat hierdoor onaanvaardbare gezondheidsrisico's ontstaan of de natuur te veel wordt belast"). Voor geluid wordt hierbij 45 dB Lden op gevoelige objecten als grens gehanteerd (d.w.z. zoekgebieden die resulteren in meer dan 45 dB Lden op gevoelige objecten (waaronder woningen, onderwijs- en zorginstellingen) vallen af, en valt het zoekgebied in het Natura2000-beschermingsregime af. Van de overige milieuaspecten (zoals landschap) en andere overwegingen (zoals sociale aspecten) is per gebied gekeken of er op voorhand geen onaanvaardbare situaties ontstaan. In hoofdstuk 2 van het PWA leest u meer hierover. Maar dat

betekent niet dat we de zorgen over de gezondheidsrisico's van bewoners en de stadsdeelcommissie naast ons neerleggen. Het dagelijks bestuur neemt immers alle zorgen van bewoners serieus. Daarom heeft het dagelijks bestuur op basis van uitgebreide consultatie met bewoners het college geadviseerd dat het noodzakelijk is dat de windturbines een positieve bijdrage gaan leveren aan het stadsdeel en de huidige (sociale) leefsituatie zullen verbeteren en niet verslechteren. In het PWA omschrijft het college het belang van participatie en hoe belangrijk het is dat omwonenden van een locatie voor windproject meedenken en meedoen. Het dagelijks bestuur wil zich hiervoor ontzettend hard voor maken en zorg dragen, op het moment dat de turbines worden gerealiseerd, de bewoners hier voordelen van hebben. Verder wordt er gevraagd om op een ruimhartige en ambitieuze manier in te zetten op compensatie natuur.

Vraag 5: het college geeft er de voorkeur aan dat "windturbines het eigendom zijn van Amsterdammers zelf". Hoe zou dit volgens u in Zuidoost vorm kunnen krijgen?

Het dagelijks bestuur ziet het liefst dat de gemeente Amsterdam de bewoners helpt met het realiseren van windturbines in coöperatieve vorm. Daarom is dit in het advies als uitgangspunt meegegeven. Daarnaast is het belangrijk dat de bewoners goed op de hoogte worden gebracht en blijven over de ontwikkelingen en mogelijkheden van verschillende vormen van participatie. Er zijn verschillende vormen van financiële participatie en lokaal eigendom. Een mogelijkheid is bijvoorbeeld dat bewoners/omwonenden een energie coöperatie oprichten en zo de windturbine(s) gaan ontwikkelen. Anderen omwonenden zouden dan lid kunnen worden van die coöperatie. Maar dat is slechts een mogelijkheid. Mogelijke vormen van financiële participatie en lokaal eigendom leest u in het rapport over financiële participatie en Lokaal Eigendom op deze pagina: <https://is.gd/ovqSzY>

Vraag 6: Actiegroep Windalarm keert zich tegen de keuze om windmolens te bouwen bij Zuidoost. "Wij vinden dat alles in de haven moet. Volgens ons kan dat

ook,” zegt Joost de Groot van Windalarm. Steunt de stadsdeelcommissie deze stellingname en waarom wel/niet?

Deze vraag kunt u het beste stellen aan de stadsdeelcommissie zelf.

Vraag 7: heeft u overleg met het platform ZOWindvrij.nl? Zo ja, met welke frequentie en welke invloed heeft het platform op de standpuntbepaling van het stadsdeelbestuur? - Zo nee, om welke reden?

De afgelopen tijd hebben we veel gesprekken gevoerd met verschillende partijen en organisaties. Ook diegene die zich zorgen maken of kritisch zijn. Met de benoemde organisatie is dat niet gebeurd, maar dat doe ik graag alsnog.

Vraag 8A: kunnen de bewoners van Zuidoost voorlichting verwachten over de keuze van het college voor aanwijslocaties voor windmolens in Zuidoost?

Voor de aangewezen gebieden zijn informatiemarkten georganiseerd in het stadsdeel waar het Programma Windenergie Amsterdam 2030 wordt toegelicht. Daarna blijven we communiceren over de voortgang en de besluitvorming. Zo adviseert het dagelijks bestuur ook om zo vroeg mogelijk, samen met de stadsdeelcommissie, onderdeel te worden van de RES-communicatiestrategie. Alle informatie over het Programma is te vinden op amsterdam.nl/windenergie

Vraag 8B: zal deze voorlichting ter ondersteuning van het college voornemen zijn?

De voorlichting was bedoeld om bewoners goed te informeren over het Programma Windenergie Amsterdam 2030. Ook konden zij al hun vragen beantwoord krijgen en/of een toelichting op hetgeen wordt gewenst. Op de informatiemarkten was er de mogelijkheid om ter plekke een zienswijzen in te die-

nen.

Vraag 8C: worden in de voorlichting de zienswijzen van Windalarm en ZOWindvrij.nl meegenomen?

Iedereen die wil kan een mening geven over het Programma Windenergie Amsterdam 2030. Alle reacties en zienswijzen worden beantwoord in een zogeheten nota van beantwoording. De nota van beantwoording wordt openbaar gemaakt en worden eventuele aanpassingen op het programma naar aanleiding van de zienswijzen kenbaar gemaakt.

Vraag 9: hebben bewoners inspraak voordat de locaties definitief worden aangewezen?

Iedereen kan tot en met 17 juli een zienswijze indienen. Op Amsterdam.nl/windenergie staat hoe dat moet.